

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

GRUNOPOST

**Verenigingsblad van de
Philatelisten Vereniging
Groningen**

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

57e jaargang - nr 1 – jan/feb 2022

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntenveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: info@rietdijkveilingen.nl

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)

070-364 78 31 (muntenveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de Philatelisten Vereniging Groningen

Redactie : G.D. v.d. Molen, D.R. v.d. Heide, G. Visser

Medewerker: J.P.A. Tolsma

Opmaak: G.D. v.d. Molen

e-mail: po1ls4@kpnmail.nl

VERSCHIJNT VIJF MAAL PER JAAR

CENTRUM PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

Tel. 050 - 525 96 10

Geopend elke woensdag van 10.00 - 16.00 uur

en op zaterdag van 10.00 -12.30 uur

Website: www.philatelist.nl

ISSN: 2211-0925

Contributie: Phil. Ver. Groningen, afd. contributie,
rekening nr.: **NL98INGB0004491102**

Ledenadministratie: J.B. Steur, J. Ellenbergerstraat 14,
9746 AJ Groningen, tel. 050 - 5772457

57^e jaargang - nr 1 – jan/feb 2022
oplage 285 per post en 45 digitaal

Inhoudsopgave:

blz. 2: Van de voorzitter

blz. 3: Adviescommissie voor liquidatie van postzegelbezit

blz. 6: De capitulatie-overeenkomst Wageningen 5 mei 1945

blz. 10: Engelse Kerstpost 1902 – 1907

blz. 18: Gezocht

blz. 19: Noord-Nederlandse plaatsen waar VOORAFSTEMPELING

plaatsvond: Bergum

Van de voorzitter

We kunnen bijna hetzelfde schrijven als een jaar geleden. Ik begon met een terugblik en wil dat nu ook doen. Hadden we eind 2020 nog de hoop dat we de coronamaatregelen achter ons zouden krijgen in 2021. Helaas, de natuur is soms sterker en het Covid 19 virus is gaan muteren in varianten die weer nieuw onderzoek en inzichten vereisten. Halverwege 2021 waren we zover dat we bijna allemaal tweemaal gevaccineerd waren. De mutaties van het virus maakten het nodig om een derde vaccinatie te halen. In Israël wordt al onderzocht of een vierde vaccinatie nodig is.

Geen Beurzen en bijeenkomsten

Het najaar van 2021 konden we nog naar de Postex in Apeldoorn. Ook de Hertogpost in Den Bosch werd georganiseerd. Maar helaas was het aantal standhouders en bezoekers erg tegenvallend.

Voor de Eindejaarsbeurs in Houten (opvolging van Barneveld) viel ook het doek. Geen gezellig uitje met een busreis voor onze leden. Onze eigen beurs in Hoogkerk vindt ook geen doorgang. De Winterstamp beurs is eveneens uitgesteld.

Ook onze eigen decemberbijeenkomst ging helaas niet door.

Geen Algemene ledenvergadering

Als bestuur zijn we statutair verplicht om ieder jaar een algemene ledenvergadering te houden. In het voorjaar kon deze niet doorgaan door bekende oorzaak. Het bestuur heeft toen besloten om deze te verplaatsen naar het najaar. Gelukkig kon de kascommissie onze boeken nog wel controleren en akkoord bevinden. Een aankondiging in de Grunopost voor de ALV was gemaakt. Echter een persoconferentie van de overheid maakte een eind aan onze plannen. Geen ALV mogelijk. Net als in 2020 schriftelijk, een alternatieve vorm van ALV, was niet meer te organiseren. Overmacht.

We streven er nu naar om de ALV in het voorjaar 2022 te houden.

Wat kon wel.

We hebben zeker niet stilgezeten als vereniging, Ons pand bleef open en functioneerde als winkel voor onze leden. In het najaar kon er weer geruild worden. En daar werd weer gebruik van gemaakt.

Net als in 2020 heb ik namens het bestuur onze jubilarissen, die 50 jaar lid zijn, thuis opgezocht

Als eerste bezocht ik Arend van der Linde in Zuidlaren. De laatste tijd kwam ik al vaker bij Arend omdat hij aangegeven had na jaren te willen stoppen met het coördineren van zijn sectie van het rondzendverkeer. In overleg is dit afge-

bouwd in de laatste maanden van 2021. Arend bedankt voor al je inzet. De bekende geschenken daarvoor werden in dank aanvaard.

Arend van der Linde

Jan Wieringa

De traditionele foto van de jubilarissen bij de kerstboom bleef nu beperkt. Gaat Arend nu stilst zitten, nee! Zijn grote andere hobby is de natuur. Al jaren is hij gids voor het Gronings Landschap in het Zuidlaardermeergebied. Vooral de vogels hebben zijn grote belangstelling.

De andere jubilaris die 50 jaar lid is, is Jan Wieringa te Eelde. Voor velen een onbekende, omdat hij de laatste jaren niet meer op onze ledenavonden en in ons pand verscheen. Voor mij echter ook nu totaal geen onbekende. Want ook Jan heeft een zeer grote passie voor de natuur en wel zijn eigen tuin. Jan heeft een fascinatie voor rotsplanten en deze kun je ook zeer veel aantreffen in zijn rotstuin. Ieder jaar stelt hij zijn grote tuin ook open voor publiek. Dit doet hij o.a. via Groei & Bloei afd. Haren/Eelde. Voor mij geen onbekende vereniging. Toen ik een afspraak maakte voor een bezoekje dacht hij dan ook niet aan postzegels maar iets met de tuinhobby. De verrassing werd daarmee alleen maar groter. Van Jan geen foto bij de kerstboom maar bij een kerstster.

Redacteur gestopt.

Na 25 jaar is John Tolsma gestopt met het redacteurswerk van onze Grunopost. Behalve als redacteur klom hij zelf ook in de pen om stukken te schrijven. Daarmee kreeg onze Grunopost een hoog aanzien in de filatelistische wereld. Artikelen van zijn hand vielen in de prijzen of werden

gevraagd voor andere bladen. Onder zijn regie viel ook de Grunopost in de prijzen. Het beste verenigingsblad in Nederland! Welk resultaat wil je nog meer. Voor zijn werk kreeg hij een passend kado, dat ik bij hem thuis mocht overhandigen.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Heel graag hadden we als bestuur weer onze traditionele nieuwjaarsbijeenkomst in ons pand gehouden. Helaas mag/kan dat nog niet. Toch gaan we kijken wat later nog wel mogelijk is.

We wensen alle leden vooral een gezond en filatelistisch nieuwjaar!

Wat brengt ons 2022

Onze ledenbijeenkomst in januari? De lockdown geldt tot half januari, wat er daarna gebeuren gaat is koffiedik kijken. Het omikronvirus is veel besmettelijker, maar lijkt gelukkig minder ziekmakend. Maar als veel meer mensen besmet raken, maar minder erg ziek worden kan het toch leiden tot veel ziekenhuisopnames. De praktijk zal het leren.

Lezingen in 2022 kunnen minder gemakkelijke afgesproken worden. Ik heb gelukkig een aantal zeer goede filatelistische lezingen, welke digitaal gehouden zijn, mogen opnemen en ik heb toestemming van die sprekers om deze bij ons opnieuw te laten zien.

Mocht onze zaal in Selwerd van de speeltuinvereniging weer beschikbaar zijn dan gaan we daar weer gebruik van maken. De beheerders houden ons regelmatig op de hoogte van de mogelijkheden.

De ALV voor 2022 willen we plannen voor maart of april. Statutair moeten we deze voortijdig aankondigen in de Grunopost of via een schriftelijke uitnodiging.

Ook onze toekomstvisie betreffende onze vereniging wil ik graag met u delen en bespreken.

Onze Bibliotheek.

Achter de schermen werken we hard aan onze prachtige collectie boeken, tijdschriften, naslagwerken en catalogi. Een magnifieke kennisbron voor verzamelaars. We willen de bibliotheek veel toegankelijker maken dan hij al was. Een digitale catalogus van alle werken en beter bereikbaar. Ook zijn er veel werken al digitaal te raadplegen in de computer die in onze zaal staat. Ik geef graag uitleg over de mogelijkheden. In de Grunopost komen we hier uitgebreid op terug.

COVID in de filatelie

Veel postbedrijven hebben de covidpandemie aangegrepen om daar postzegels aan te wijden. Ook in stempels kun je dit onderwerp terugvinden. Half december kwam het onderstaande persbericht van het ANP:
LONDEN (ANP) - Het Britse postbedrijf Royal Mail moedigt gevaccineerde mensen aan een extra coronaprik te halen. De organisatie voorziet poststukken van een stempel met de tekst: Get Boosted Now (Haal nu je booster).

Ernst Flentge

Adviescommissie voor liquidatie van postzegelbezit

Deze commissie is ingesteld om de nabestaanden van onze leden belangeloos te adviseren bij de eventuele verkoop of veiling van de verzameling na het overlijden van de verzamelaar. Omdat vaak onduidelijk is tot wie men zich in een dergelijke situatie moet richten, adviseert het bestuur u in de verzameling een briefje te leggen waarop naam en adres van één van de leden van deze commissie is vermeld. De erven weten dan tot wie zij zich om hulp kunnen wenden.

J. H. Kramer, Acacialaan 44, 9741 KZ Groningen, tel. 050-5712929,

A. Weening, Jadestraat 78, 9743 HH Groningen, tel. 050-3182771.

H. R. Reus, J. Wilsstraat 32, 9731 MS Groningen, tel. 050-5411740

De adviescommissie

De capitulatie-overeenkomst Wageningen 5 mei 1945

In de nalatenschappen, die regelmatig binnenkomen bij de afdeling Service, vind je soms naast de gebruikelijke albums, stockboeken enz. ook leuke wetswaardigheden. Zo ook in dit geval.

Van Ad Weening kreeg ik twee twee Eerste Dag-enveloppen te zien. Dat is op zich niet bijzonder, maar wel als in de enveloppen zich ook kopieën van de documenten bevinden die mede de aanleiding vormden voor de uitgifte van deze enveloppen.

In de eerste plaats betreft het envelop N.V.P.H. nummer 182, uitgegeven op 5 mei 1980 en afgestempeld te Wageningen. Deze uitgifte was ter gelegenheid van de 35 jarige herdenking van onze vrijheid na de Tweede Wereldoorlog.

FDC nr. 182

Het herdenkingspoststuk in deze envelop betreft de capitulatie-overeenkomst van 5 mei 1945 in Wageningen.

Het is mij niet bekend of in bovenstaande envelop ook een dergelijk stuk zat. Dit stuk betreft de overgave door het Vijfentwintigste Duitse leger aan het Eerste Canadese Corps te Wageningen op 5 mei 1945. Het stuk werd daarom in het Engels en het Duits opgesteld.

Waarschijnlijk waren partijen het bij de ondertekening niet helemaal eens met de opgestelde voorwaarden.

HERDENKINGSPOSTSTUK - 35 jaar bevrijding -

(behorend bij F.D.C. - NEDERLAND no. 182 d.d. 25-4-'80)

INSTRUMENT FOR THE SURRENDER

OF THE

TWENTY-FIFTH GERMAN ARMY

COMMANDED BY COLONEL-GENERAL JOHANNES BLASKOWITZ

TO THE

FIRST CANADIAN CORPS

COMMANDED BY LIEUTENANT-GENERAL CHARLES FOULKES, C.B., C.B.E., D.S.O.

AT

WAGENINGEN

5 MAY 1945

FIRST CANADIAN ARMY

ORDERS TO GERMAN COMMANDERS ON SURRENDER

1. All troops under your command will remain in their present location. You will be held personally responsible for their discipline and that no movement of your troops, either individually or otherwise, takes place without authority from the Allied Headquarters specified in paragraph 17 below.
2. You will provide in accordance with the forms to be delivered to you the following information together with any other information now or later demanded:
 - (a) detailed order of battle of your Command, location of all subordinate units, headquarters and their strength.
 - (b) the maintenance plan of your command together with an estimate of the amount of food, petrol, oil, lubricants, medical supplies and forage under your control.
 - (c) a plan of all minefields, prepared demolitions of all types and other obstacles to movement and a report of the condition of routes and other communications in your area.

UEBERGABEBEFEHLE FUER DEUTSCHE BEFEHLSHABER

1. Alle Ihnen unterstellten Truppen verbleiben in ihren gegenwärtigen Stellungen. Sie sind persönlich für ihre Disziplin verantwortlich. Sie sind persönlich verantwortlich auch dafür, dass keine Bewegung Ihrer Truppen, entweder einzeln oder in Gruppen, ohne die Genehmigung des in paragraph 17 genannten alliierten Gefechtsstandes stattfindet.
2. Sie geben, den Ihnen noch zu ubereichenden Formularen gemäss, die folgenden Auskünfte, sowie weitere Auskünfte, die jetzt oder später von Ihnen verlangt werden.
 - (a) Ausfüliche Schlachtordnung aller Ihrer Einheiten, unterstellten Einheiten und Gefechtsstände und ihre Stärke.
 - (b) Der Instandhaltungsplan Ihrer Einheiten und schätzungsweise Bericht über die Mengen von Verpflegung, Sprit, Oel, Schmiermitteln, medizinischen Vorräten und Futter, die Ihnen zur Verfügung stehen.
 - (c) Eine Aufzeichnung aller Minenfelder, vorbereiteten Sprengungen und sonstigen Verkehrshindernisse, und einen Bericht über den Zustand von Strassen und anderen Verkehrswegen in Ihrem Gebiet.

Het eerste blad van het document

In FDC N.V.P.H. Nummer 227, afgestempeld op 5 mei 1985 te 's-Gravenhage, zit een herdenkingspoststuk 40 jaar bevrijding.

FDC nummer 227

Blijkens dit stuk hebben alle Duitse strijdkrachten in Holland-Denemarken etc. op 4 mei 1945 om 18.30 uur de overgave ondertekend. Deze ondertekening is gedaan namens:

- Noord-West Duitsland op 4 mei 1945;
 - Totale capitulatie Reims – Frankrijk op 7 mei 1945;
 - Het westelijke front + Noorwegen op 7 mei 1945;
 - Volmacht Admiraal Dönitz op 7 mei 1945;
 - Uiteindelijke onvoorwaardelijke capitulatie op 8 mei 1945 te Berlijn.
- Een speciale tekst in het Russisch werd bij deze laatste ondertekening opgenomen.

Toch interessante stukken om in je verzameling bij de bijbehorende envelop te bewaren.

HERDENKINGSPOSTSTUK 40 JAAR BEVRIJDING
behorend bij F.D.C. - NEDERLAND no. 227 d.d. mei '85

Alle Duitse strijdkrachten in Holland - Denemarken etc.
4 mei 1945 - 18.30 u

NORTH-WEST GERMANY - MAY 4th 1945

Instrument of Surrender

of

All German armed forces in HOLLAND, in
northwest Germany including all islands,
and in DENMARK.

1. The German Command agrees to the surrender of all German armed forces in HOLLAND, in northwest GERMANY including the FRISIAN ISLANDS and HELIGOLAND and all other islands, in SCHLESWIG-HOLSTEIN, and in DENMARK, to the C.-in-C. 21 Army Group. *This to include all naval ships in these areas.* These forces to lay down their arms and to surrender unconditionally.
2. All hostilities on land, on sea, or in the air by German forces in the above areas to cease at 0800 hrs. British Double Summer Time on Saturday 5 May 1945.
3. The German command to carry out at once, and without argument or comment, all further orders that will be issued by the Allied Powers on any subject.
4. Disobedience of orders, or failure to comply with them, will be regarded as a breach of these surrender terms and will be dealt with by the Allied Powers in accordance with the accepted laws and usages of war.
5. This instrument of surrender is independent of, without prejudice to, and will be superseded by any general instrument of surrender imposed by or on behalf of the Allied Powers and applicable to Germany and the German armed forces as a whole.
6. This instrument of surrender is written in English and in German. The English version is the authentic text.
7. The decision of the Allied Powers will be final if any doubt or dispute arises as to the meaning or interpretation of the surrender terms.

B. L. Montgomery
Field-Marshal

4 ^{am} May 1945
1830 hrs

H. Heidebrink
Witzel.
J. Ameymer.
Ameymer
Heidebrink

CHRISTMAS, 1907.

ADVANCE POSTING.

LETTERS, ETC., intended for

DELIVERY ON CHRISTMAS DAY

in **LIVERPOOL** {including suburban districts—Blundellsands,
BOOTLE { Formby, Gateacre, Woolton, Garston, etc.

BIRKENHEAD {including Oxton, Liscard, New Brighton,
West Kirby, etc.

Warrington	and District	Manchester	and District	Stalybridge	and District
Wigan	"	Oldham	"	Eccles	"
St. Helens	"	Stockport	"	Runcorn	"
Ormskirk	"	Ashton-u-Lyne	"	Knutsford	"
Widnes	"	Altrincham	"	Glossop	"
Newton-le-Willows	"	Hyde	"	Prescot	"
Isle of Man		Leigh (Lanc.)	"	Dukinfield	"

may be

HANDED IN AT THE COUNTER

of any POST OFFICE in this District from the 12th December up to Sunday the 22nd December, inclusive; at Head Office only on the latter date.

Post your Christmas Letters and Cards for the places named in the manner described and thus ensure

CERTAIN DELIVERY ON CHRISTMAS DAY.

Tussen 1902 en 1907 heeft de Britse Post Office diverse experimenten uitgevoerd om de kerstpost op tijd met Kerst af te kunnen leveren, zonder daarbij op de laatste dagen voor Kerst te worden bedolven onder stapels post, omdat iedereen zeker wil zijn van bezorging op kerstdag zelf.

De bedoeling van de zogenaamde “Advance Posting” was om de mensen er toe te bewegen hun kerstpost op tijd (dus om een vloedgolf van poststukken op de laatste dag voor kerst te voorkomen) in te leveren op postkantoren die op de affiches vermeld stonden.

Dit moest dan ook nog gebeuren binnen een bepaald tijdsbestek (12 tot en met 21 december op de genoemde kantoren en tot en met 22 december nog op het hoofdkantoor) om zeker te zijn van aflevering op kerstdag.

Het plan was afkomstig van een zekere John Phillips, Post Office toezicht- houder in de regio Manchester. Hij kreeg in 1902 toestemming om hiermee een proef te doen in Rochdale, een stad die onder zijn supervisie viel.

Bij deze eerste proef kon men de kerstpost, voor bezorging in de stad zelf, aanbieden tussen 17 en 22 december.

Hierbij werden de volgende voorwaarden gesteld:

- * de post moest op een van de lokale postkantoren aan het loket afgegeven worden.
- * de post werd gescheiden van de gewone post verpakt en daarna verstuurd naar het hoofdkantoor.
- * een tijdelijke sorteerafdeling op het hoofdkantoor sorteerde en bundelde de kerstpost, waarna de post afgeleverd werd op “Christmas Day”.

De proef vond plaats in:

* Liverpool en Bootle (inclusief de buitenwijken) en de plaatsen Blundellands, Formby, Gateacre, Woolton, Garston enz.)

* Birkenhead (inclusief Oxtou, Liscard, New Brighton, West Kirby enz.)

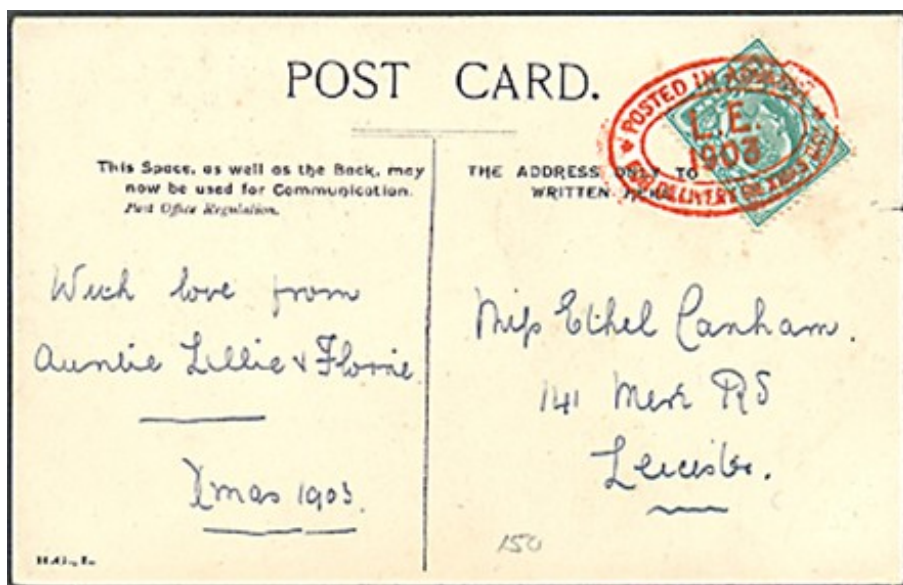
* Warrington, Wigan, St Helens, Ormskirk, Widnes, Newton-le-Willows, Isle of Man, Manchester, Oldham, Stockport, Ashton-u(nder)-Lyne, Altrincham, Hyde, Leigh (Lanc.), Stalybridge, Eccles, Runcorn, Knutsford, Glossop, Prescot, Dukinfield en hun districten.

Gedurende de periode 1902 – 1909 zien we het gebruik van vier basisstem- peltypen (deze poststukken brengen op eBay of veilingen 100 tot 300 euro per stuk op! Op de kaarten staan de inzetprijzen).

Stempel type 1 (zie afb. hieronder) werd als proef gebruikt te Rochdale; in rood op de ½ d. (groen zegel, voor ansichtkaarten en open enveloppen) en in zwart op de 1 d. (rood zegel, voor gesloten enveloppen). Zie afb. 1 en 2.

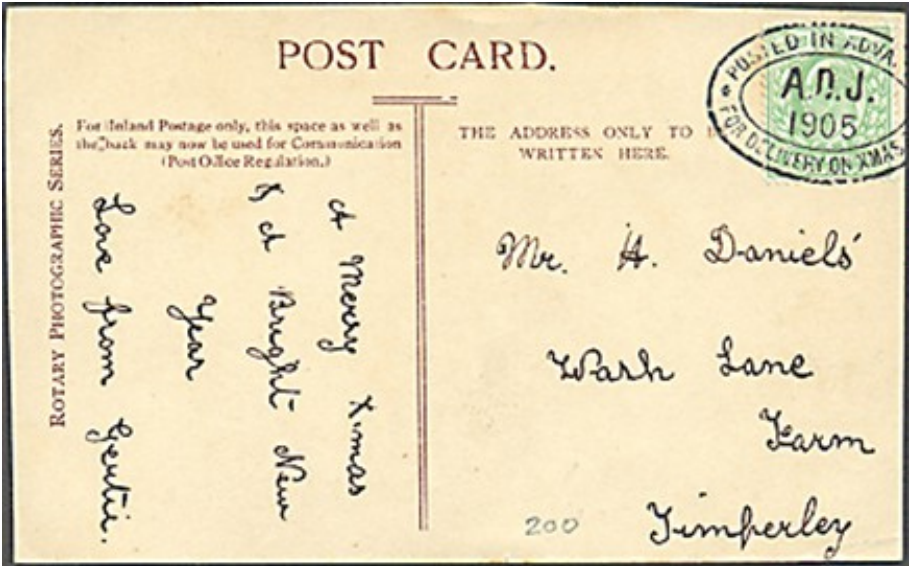
afb. 1, stempeltype 1

afb. 2 stempeltype 2, kerst 1903

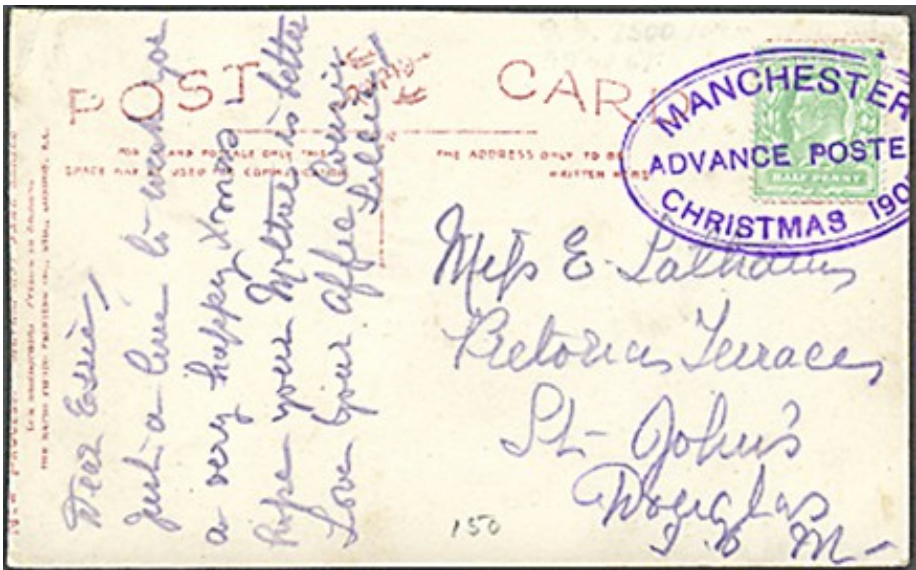
Deze proef in Rochdale in 1902 bleek zo'n groot succes dat het jaar daarop andere steden in de buurt van Rochdale het systeem overgenomen hebben.

Men heeft het gebruik van verschillende kleuren inkt voor de twee tarief-groepen echter niet overgenomen, daar vrijwel alle zegels van die kantoren in zwart afgestempeld zijn, hoewel Manchester ook in paars stempelde

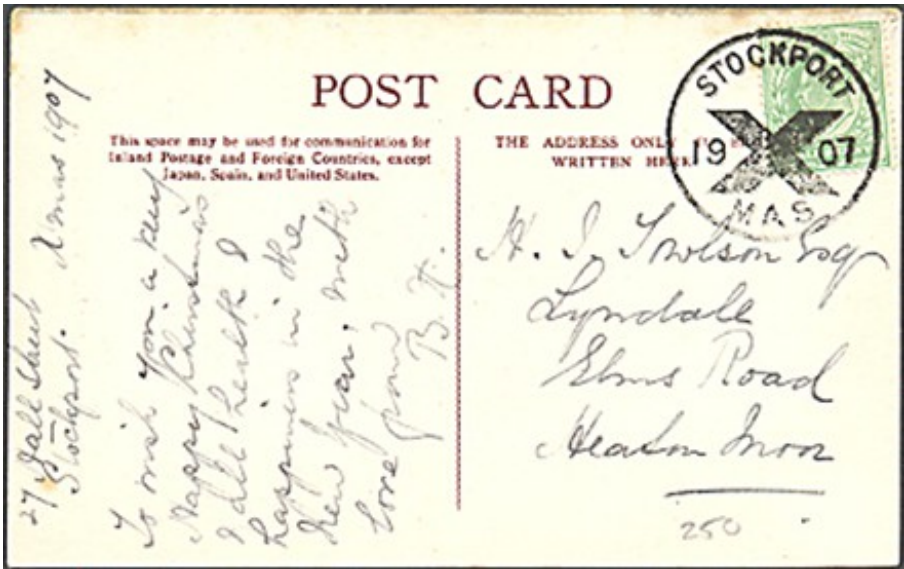
afb. 3, stempeltype 2, kerst 1905

In het stempel staan de afkorting van de naam van het telegraafkantoor (bijv. L.E.= Leicester in afb. 2) en het betreffende jaar.

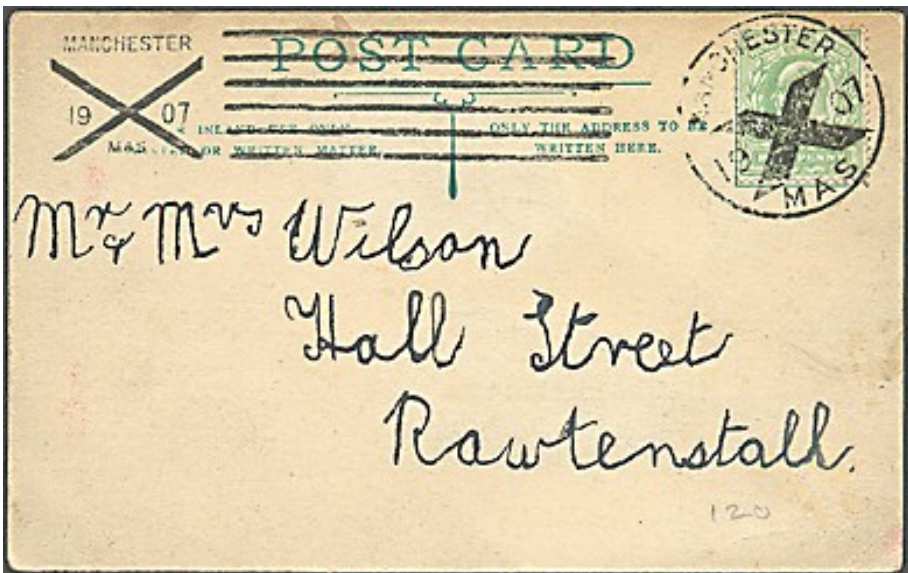

afb. 4, kaart naar Douglas, Isle of Man, stempeltype 3 in paars, kerst 1905

Het grote X-MAS-stempel werd ingevoerd in 1907 om het stempel opvallender te maken.

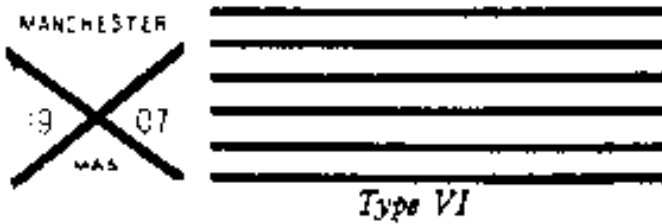

afb. 5, Stockport, stempeltype 4, kerst 1907

afb. 6, met stempel Manchester, stempeltype 4 en machinestempel 5, kerst 1907

In Manchester werd linksboven op het poststuk nog een Columbia machinestempel geplaatst (in vijf subtypes). In 1908 en 1909 werd alleen nog maar zo'n machinestempel geplaatst om de grote hoeveelheid post sneller te kunnen verwerken (zie afbeelding 6 en 7).

afb. 7, zie de machinestempelafdruk op de kaart op de vorige pagina

Gedurende de laatste jaren van deze periode was het in sommige plaatsen ook mogelijk om post voor andere plaatsen in te leveren, met andere woorden het hoofdpostkantoor wisselde kerstpost uit met een of meer andere hoofdpostkantoren in andere plaatsen. De bezorging vond in principe alleen in Groot-Brittannië zelf plaats, maar er zijn ook poststukken bekend die naar het buitenland vervoerd zijn (zeer zeldzaam).

afb. 8, kerstpost naar Hamburg (22-12-05) met Manchester stempel type 2
Duitse stempel "PORTO", geveild voor 1100 GBP.

Tabellen:

In **tabel 1** en **2** wordt de “omzet” aangegeven van een groot aantal plaatsen waar het “Advance Posting for X-mas” schema gehanteerd werd (zie volgende pagina’s).

TABEL 1	1902	1903	1904	1905
ABERDEEN		8.588		10.393
ALTRINCHAM		6.500		
BOLTON		25.000	17.606	
BRADFORD			3.914	
BURY		10.000		
CARLISLE			1.000	
CHELTENHAM		2.136		
CLEVEDON		138		
CORK		800		
COVENTRY		4.920		
DOVER		562		
ECCLES				5.000
GLASGOW			21.423	
GREENOCK		1.500		
HEYWOOD		2.000		
HULL		15.635		
KNUTSFORD		725		
LEICESTER		15.222	14.605	
MACCLESFIELD		2.700		
MANCHESTER		250.000	300.000	700.000
NORWICH		1.414		
PLYMOUTH		1.588		
PORTSMOUTH		12.000		
PRESTON			4.505	
ROCHDALE	18.910	26.000	21.275	
SALE		4.000		
SHREWSBURY		884		
SOUTHPORT		5.197	2.353	
STOCKPORT				7.104
WAKEFIELD		7.053		
WALSALL		11.618		
WARRINGTON		8.143	8.022	17.082
WATERFORD		250		
WDNES				
WIGAN		9.020	17.171	25.522

TABEL 2	1906	1907	1908	1909
ALTRINCHAM	8.200	8.141	10.000	22.300
ASHTON- under-LYNE	3.100	4.290	7.116	4.142
BIRKENHEAD	28.000	30.800	57.000	73.000
DOUGLAS	10.200	12.600	25.000	28.000
DUKINFIELD	1.300	700	1.732	2.000
ECCLES	9.300	7.283	11.609	12.200
GLOSSOP	3.600	2.350	4.400	2.900
HYDE	700	1.800	1.500	950
KNUTSFORD	2.900	2.932	4.878	5.000
LEICESTER	--	--	50.998	--
LEIGH	5.900	3.275	5.118	5.500
LIVERPOOL	175.000	126.000	199.000	246.000
MANCHESTER	340.000	546.100	1.314.000	931.154
NEWTON-le- WILLOWS	2.000	1.800	2.700	2.800
NORWICH	--	6.650	14.905	--
OLDHAM	6.900	8.078	17.000	8.000
OLMSKIRK	1.500	1.500	3.600	3.900
PRESCOT	3.200	1.500	3.200	3.600
READING	--	--	17.035	--
RUNCORN	2.800	1.800	3.900	4.600
SALE	--	--	26.000	19.000
ST. HELENS	9.600	8.600	11.300	11.600
STALYBRIDGE	2.400	1.822	3.000	1.850
STOCKPORT	10.100	8.000	30.000	25.000
WARRINGTON	19.100	17.600	24.500	26.200
WDNES	2.200	2.800	3.400	3.900
WIGAN	23.400	22.900	25.900	23.800

In 1903 namen 28 kantoren deel aan de proef, maar alleen 9 kantoren gingen er mee door in 1904 en er kwamen 5 nieuwe kantoren bij, dus in totaal 14.

In 1905 deden nog maar 6 kantoren mee, aangevuld met Eccles en Stockport, maar vooral in Manchester was de proef zeer succesvol. Zozeer zelfs dat men een tweede stempel in gebruik nam naast type 2: type 3 in paars.

Na Kerst 1909 werd de proef zonder opgaaf van reden gestopt. Op 5 juli 1910 schreef de staatssecretaris aan de minister van Posterijen dat, hoewel er in

grote steden als Manchester en Liverpool (zie de tabellen) goed gebruik werd gemaakt van deze service, dit in de kleinere plaatsen nauwelijks het geval was. Blijkbaar kon het de meeste mensen niet veel schelen op welke datum hun kerstpost werd bezorgd. Ook vond hij dat de extra kosten niet opwogen tegen de voordelen.

Verder is het waarschijnlijk dat het steeds groeiende aanbod van kerstpost in de grote steden er debet aan was dat het onmogelijk werd voor de posterijen om de belofte - uitsluitend op beide kerstdagen te bezorgen - nog te kunnen garanderen.

Douwe van der Heide (red.)

drvdh@home.nl

Lit. opgave:

- * *The Philatelic Adviser* (R.C. Alcock Ltd)
- * *Philatelic Journal of G.B.* (Robson Lowe Ltd)
- * *Stamp Monthly* (Stanley Gibbons Ltd)
- * *Warwick & Warwick veilingarchief*
- * www.andrewglajer.co.uk/?s=Christmas&post_type=product (internet winkel)

Gezocht

Regelmatig komen er bij de afdeling service vragen binnen m.b.t. ontbrekende zegels die door leden worden gezocht om hun verzameling aan te vullen.

Deze keer de volgende oproep:

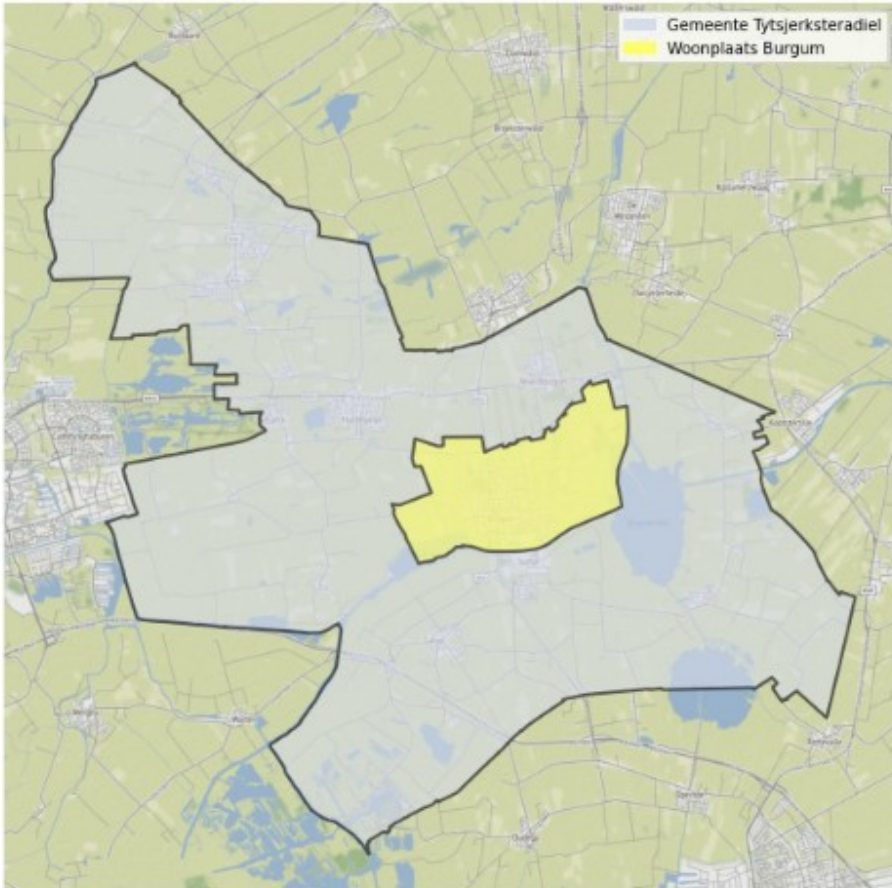
Engeland nr. 16, 1 penny red;
2 Blauwdrukken Nederland nr. 17
Zegels Servië, Montenegro, Bosnië, Kroatië tot aan 1918.
Zegels Servië tijdens de Duitse bezetting 1942-1943
Zegels Fiume

Hiervoor kunt u contact opnemen met de afdeling Service (050-5259610) (Jaap Kramer en/of Ad Weening)

Noord-Nederlandse plaatsen waar VOORAFSTEMPELING plaatsvond:

Bergum (Fr.): De Friese naam is **Burgum**, hoofdplaats in de gemeente Tietjerksteradeel (in het Fries Tytsjerksteradiel). Bergum had rond 1900 zo'n 2800 inwoners.

Kaart van de woonplaats Bergum

Kaart van de woonplaats Bergum binnen de gemeente Tytsjerksteradiel, AlleCijfers.nl.
© Kaartdata van het Kadaster, het CBS & ESRI Nederland, kaartachtergrond van Stamen & OSM.

Het gele vlak in bovenstaande afbeelding geeft de ligging aan van het dorp Bergum in de gemeente Tietjerksteradeel.

Postale gegevens:

Bergum kreeg het kleinrondstempel (hulpkantoor) op 8 november 1880,
het kleinrondstempel (postkantoor) op 16 november 1892,
het grootrondstempel op 5 juni 1897
en het langebalkstempel nr. 1 op IX.17 en nr. 2 op VIII.16

In Bergum werd één krant uitgegeven, die regelmatig van naam veranderde. (N.B. De voorpagina van een van die kranten heb ik op internet niet kunnen vinden en de archieven zijn nog dicht).

Tjibbe Gearts van der Meulen, die leefde van 6 mei 1824 tot 16 maart 1906, was een Friese volksschrijver; tevens klokkenmaker, postbode, drukker, redacteur en uitgever van de Bergumer Courant.

In 1858 huwde hij Grietje Pieters Peereboom, dochter van de politiecommissaris uit Bolsward. Zij kregen samen drie zoons.

Tjibbe (spreek uit: Tsjibbe) was de zoon van klokkenmaker Geert Tjeerds van der Meulen en Grietje Douwes Duursma uit Bolsward. Ook Tjibbe werd klokkenmaker, maar de boekhandel en de drukkerij boeiden hem meer.

Nadat hij een tijdje postkantoorhouder was geweest begon hij eind 1876 met het uitgeven van het "*Advertentie- en nieuwsblad voor het kanton Bergum*". In 1878 werd dit het "*Weekblad voor Tietjerksteradeel en omstreken*". In 1886 heette het weekblad "*Kanton Bergum, Advertentie- en Nieuwsblad*".

De oplage was toen ongeveer 1200 exemplaren per week.

In 1897 op zaterdag 2 januari (de 22^e jaargang) gaat de krant weer van naam veranderen en heet vanaf dan "*Bergumer Courant*" (tot 1989), met dezelfde ondertitel als hierboven: "*Weekblad voor Tietjerksteradeel en omstreken*".

Tjibbe Gearts deed dat in zijn eigen drukkerij in de Schoolstraat van Bergum. Later werd de drukkerij gevestigd in de Lageweg 4 (N.B. sommige artikelen spreken over Lagestraat 4). De drukkerij werd toen gerund door zijn zonen Wigger Arnoldus en Sophius Cornelis (de "gebroeders van der Meulen" werden ze genoemd).

N.B. Bergum en de streek rondom waren dunbevolkt. Dit had kwam o.a. omdat sinds 1850 veel Friezen naar Amerika emigreerden, soms met economische, maar ook met politieke of religieuze motieven.

Tussen 1880 en 1914 vertrokken meer dan 20.000 Friezen naar de Verenigde Staten van Amerika, waardoor de bevolkingsgroei een stuk daalde en dus een stuk lager lag dan in de rest van Nederland.

Die emigranten kwamen vooral uit de landbouwgebieden in het noorden van Friesland, vanouds het dichtstbevolkte en rijkste deel van de provincie!

De boek- en courantendrukkerij van Tjibbe van der Meulen

Hier in 1901, als de drukkerij 25 jaar bestaat, worden Tjibbe van der Meulen met zijn zoon Wigger Arnoldus, zijn kleinzoon Sophius en het voltallige personeel (dat attributen van hun vak bij zich heeft) op de foto gezet.

De jongens links onder op de foto hebben op hun letterplank het woord "verkoop" kopstaand en in spiegel-schrift meegenomen voor de foto.

Tjibbe is dan al 77 jaar en heeft de dagelijkse leiding van de drukkerij al lang overgedragen aan zijn zoon, maar hij schrijft nog regelmatig voor de krant.

Vanaf 1900 verschijnt eveneens met kopblad: "*Nieuwsblad Dantumadeel; nieuwsblad voor de Dokkumer Wouden en omstreken*".

En vanaf 1903 met kopblad "*Nieuwsblad Achtkarspelen*".

Vanaf 1922 werd De Bergumer Courant uitgegeven door A. Lakerveld.

Het zegelbestand:

Hoewel Hennie van Dijck, Frans Pouwel en ik samen een zeventigtal zegels van Bergum hebben uit de periode 1875 - 1915, hebben we zeer weinig voorafgestempelde exemplaren met (meestal weinig) abklatsch: 7 stuks maar.

De krant verscheen op zaterdag, maar werd gestempeld (eerst van 7-8N; vanaf 1903 van 6-7N) en gepost op vrijdagavond,

28 jul 99 7-8N
vrijdagavond
abklatsch
nr. 30, wit papier

15 dec 99 7-8N
vrijdagavond
géén abklatsch
nr. 50, chamois
bandje 5,7 cm hoog

1 jun 00 7-8N
vrijdagavond
abklatsch
nr. 50, chamois
papier

24 oct 02 7-8N
vrijdagavond
abkl., licht bruin
gestreept papier

24 jul 03 6-7N
vrijdagavond
abkl., licht bruin
gestreept papier

13 nov 03 6-7N
vrijdagavond
abkl., licht bruin
gestreept papier

31 dec 03 6-7N
donderdagavond
(i.v.m. 1 januari)
abkl., licht bruin
gestreept papier

11 mrt 04 5-6N
vrijdagavond
abkl., licht bruin
gestreept papier

Conclusie: de Bergumer Courant verscheen elke vrijdagavond (behalve op feestdagen) en voorafstempeling is dan gemakkelijk te realiseren. Toch zien we pas in 1899 voor het eerst abklatsch. Na maart 1904 is die abklatsch niet meer door ons gesignaleerd. Er is ook geen drukwerkrolstempel aangevraagd voor eventuele voorafstempeling.

Gemeentelijk nieuwsbericht: 80 jaar plaatselijk nieuws bewaard.....

Begin citaat

"Het gemeentebestuur van Tytsjerksteradiel heeft medewerking verleend voor de opname van het weekblad 'De Bergumer Courant' in het Gemeentearchief. Doordat de boekwinkel van Doevendans in Burgum ging sluiten, werd er plek gezocht voor de daar aanwezige serie Bergumer couranten vanaf circa 1909 tot 1989. Dit kwam de heer Siebenga te weten en deze schakelde de gemeente in. Op 2 mei 2016 zijn de kranten van de zolder van de boekwinkel

gehaald en naar het Gemeentearchief gebracht. Het gaat hierbij om meer dan 20 strekkende meter aan kranten (zie de foto hierna).

De 'Bergumer Courant' is begonnen door de beroemde Burgumer Tsjibbe Gearts van der Meulen (1824-1906). Hij was één van de belangrijkste Friese schrijvers uit de 19e eeuw. Daarnaast was hij klokkenmaker, postbode, drukker en redacteur. Rond 1878 begon hij met schrijven en uitgeven van het 'Weekblad voor Tietjerksteradeel en omstreken', wat vervolgens 'Bergumer Courant' is genoemd. Jarenlang was de drukkerij in het pand Lageweg 4 (drukkerij 'De Motor') gevestigd. Dat is nu het pand van boekhandel Doevendans. Hier is in 1989 de uitgave van de krant gestopt. Voor het historisch onderzoek betreffende Tytsjerksteradiel is de krant een belangrijke bron".

Einde citaat

Bronnen:

- * De verzamelingen van Hennie van Dijk, Frans Pouwel en Douwe van der Heide
- * Wikipedia en andere internetbronnen
- * Op de bres voor de pers van dr. Joan Hemels
- * Online: gemeentearchief Bergum en Groningen
- * Delpher, de krantenbank

Aanvullingen, zegels en afbeeldingen zijn altijd welkom.

Douwe van der Heide drvdh@home.nl

Informatie van de afdeling Service

De afdeling Service heeft weer een mooi aanbod materiaal voor u. Zowel in de achterzaal als in de winkel is er een variabel aanbod van albums, stockboeken en dozen.

Voor de verzamelaars van motieven, landen enz. is er een ruime voorraad beschikbaar.

Komt u rustig even kijken of rondsnuffelen. Waarschijnlijk ontdekt u weer materiaal waarmee u uw verzameling kunt aanvullen.

Ook hebben we een ruim aanbod van zegels in zakjes, op stockkaarten enz.

Ook voor lege albums en stockboeken kunt u uiteraard bij ons terecht.

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN, PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER!

China 1897

"Small Dollar – The King of Chinese Philately"

EUR 552.000
CHF 605.000 *
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië

Absolute hoogtepunt, stempelproeven 10 cent op velletjes

EUR 67.600 *
Amstelveen, september 2017

West-Australië, "Inverted Swan"

De meest waardevolle postzegel van Australië

EUR 271.400
CHF 314.600 *
Zürich, juni 2018

EUR 48.800 *
Amstelveen, maart 2016

Nederland 1852

Het enige horizontale brugpaar op brief

EUR 382.400
CHF 573.600 *
Zürich, juni 2009

Zwitserland 1850

Het 'Winterthur' blok van 8 op brief

CORINPHILA VEILINGEN BV

AMSTELVEEN - NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. + 31 20 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

CORINPHILA - EEN TRADITIE VAN SUCCES

Corinphila maakt deel uit van het Global Philatelic Network met gespecialiseerde postzegelveilinghuizen in vijf landen op drie continenten.

Door onze internationale ervaring en expertise, onze optimale presentatie en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Bovendien publiceren wij hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!